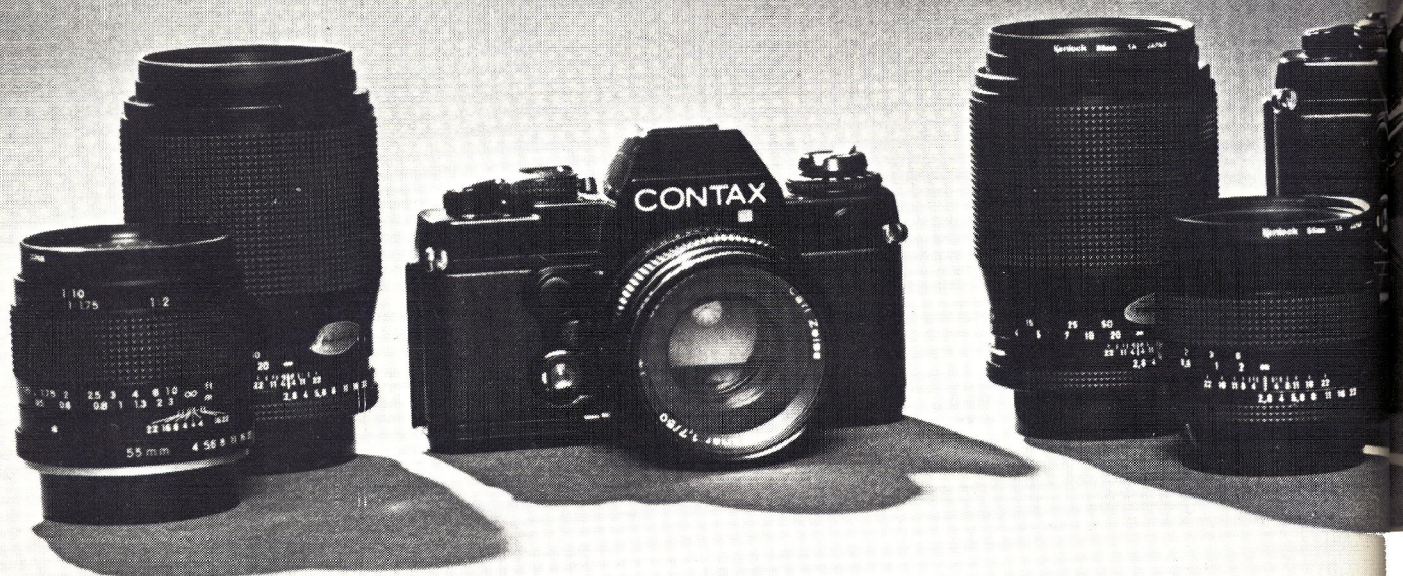

LÆSERNE TILFREDE »RIGTIG« ZEISS

Disse tre sæt Contax 139 udstyr indgik i langtidstesten. Til venstre Gustav Rasmussens kamera med Yashica makronormal og Zeiss 135 mm/f:2,8 som tilbehør. I midten Bjarne Dandanelles 139 med winder, blitz, 28 mm/f:2,8, og 135 mm/f:3,5. Til højre for kameraet ses det forskydelige 35 mm/f:2,8 PC objektiv, som bruges til arkitektur optagelser. Sidste Contax 139 tilhører S. Bertelsen, som ikke har normalobjektiv, men 35 mm/f:2,8 og 85 mm/f:1,4.

58 læsere – med i alt 75 kameraer – svarede på FOTO & Smalfilms opfordring til at videregive deres erfaringer med Contax. Hovedtendensen var klar: Læserne kan li' Contax, og de er tilfredse med de tilhørende Zeiss objektiver. Men er der tale om »rigtig« Zeiss kvalitet, eller blot en japansk efterligning?

Af Finn Nesgaard

Trods Japans snart 20-årige førerstilling som producent af fotokameraer, er der stadig mange forbrugere, som sværger til den vesttyske kvalitetstradition og teknologi. Der-

Direktør Sten Hansen fra Yashica AS fortæller, at de japansk producerede Zeiss/Contax objektiver er lavet af vesttysk glas og med slutkontrol af Zeiss teknikere, der er udstationeret på fabrikken i Japan.

for kan 24x36 formatets foregangsmand, Leitz stadig holde skansen, trods høje produktionsomkostninger, og dermed relativt høje priser for Leicakameraer, objektiver og

andet tilbehør.

Leicaens værste konkurrent, Zeiss' Contarex måtte dog bukke under i sidste halvdel af tresserne, men navnet genopstod et 10-år se-

nere, i 1977 takket være et samarbejde mellem vesttyske Zeiss og japanske Yashica. De moderne Contax kameraer er således lavet af Yashica med optisk assistance fra Carl Zeiss, som også står for hele programmet af objektiver.

Læserne er i tvivl

Men hvor meget har Zeiss egentlig med objektiverne at gøre? Det spørgsmål har alle Contax ejere nok stillet sig selv. Og en del af dem lod spørgsmålet gå videre til FOTO & Smalfilm. Den danske Contax importør Sten Hansen svarer:

– Da fa. Carl Zeiss i Vesttyskland gik i samarbejde med Yashica om at lave en ny Contax, var det naturligvis under den forudsætning, at Zeiss' kvalitetskrav ville blive videreført. Omvendt havde Carl Zeiss udviklet sig til at blive en højt specialiseret fabrik, på produktion af mindre serier, og det var derfor ik-

SE - MEN ER DET KVALITET

ke muligt at klare hele produktionen af Contax objektiver i Vesttyskland.

– Man har derfor lagt produktionen af de ni mest solgte Zeiss/Contax objektiver hos Yashica. Men alt glasset kommer fra Zeiss' faste leverandør, Schott i Mainz, og på fabrikken i Japan er der udstationeret Zeiss teknikere, som sikrer at Zeiss/Contax objektiverne opfylder samme kvalitetsnormer, hvad enten de er lavet i Japan eller Vesttyskland. På grund af disse kvalitetskrav må vores værksted her i Danmark for øvrigt ikke skille Zeiss objektiverne ad. Det er dog også yderst sjældent, at der kommer Zeiss objektiver ind til reparation.

– De ni japansk producerede Zeiss objektiver er: 25 mm/f:2,8, 28 mm/f:2,8, 35 mm/f:2,8, 45 mm/f:2,8, 50 mm/f:1,7, 50 mm/f:1,4, 85 mm/f:2,8, 100 mm/f:3,5 samt 135 mm/f:2,8.

Læsernes erfaringer

Lad os efter denne indledning vende os til læserne og deres erfaringer. Som nævnt er de positive tilkendegivelser klart i overtal. Regnet efter antal kameraer, var der 54 »meget positiv«, 20 »positiv« og siger og skriver én »neutral«. Ingen af indsenderne havde sat kryds i rubrikkerne »negativ« og »meget negativ«.

Den mest populære Contax model er uden diskussion den alsidige og trods alt prisoverkommelige 139'er. Derfor har vi bedt tre 139 ejere om at indsende deres udstyr til testmåling, mens den tilsvarende opfordring er givet til én ejer af Contax RTS og én ejer af Contax 137.

Gammel Contax-fan

En af indsenderne, øvelsesskolelærer Gustav Rasmussen fra Svendstrup i Jylland har faktisk været

Contaxfotograf de sidste 20 år:

– For næsten 20 år siden anskaffede jeg den såkaldte »folkeflex«, nemlig Contaflex med Tessar objektiv, skriver han. – Prisen var 180 kroner.

– Senere fik jeg fat i endnu en Contaflex, samt et par forsatsobjektiver, pæreblitz og Weston Master V lysmåler. Udstyret med disse dejlige kameraer levede jeg i fuldstændig uvidenhed om alt det nye, der var på vej.

– I skoleåret 1980/81 fik jeg imidlertid ordre til at vikariere som fotolærer, og selv om de gamle kameraer ikke fejlede noget, så var de for langsomme at arbejde med, når man skulle undervise unge mennesker i fotolivets glæder. Jeg kigge-

Gustav Rasmussen, Svendstrup.

de mig derfor om efter nyt kamera. Og ligesom der er Leica fans, er der også Zeiss fans, så jeg valgte en Contax 139, og lod Løvstads fotomuseum overtage det gamle udstyr.

Positive erfaringer

– Mine erfaringer er yderst positive. Jeg fik f.eks. til opgave at fotografere udtagelsesløb og selve danmarksmesterskabet i knallertcross, og det er noget der støver, når temperaturen er over 30° i solen. Kameraet klarede imidlertid strabadserne med glans. Det blev blot støvet af med blæsebørsten, inden jeg lagde det i fototasken.

– I forbindelse med en rejse til Dortmund i pinsen 1982 tog jeg 250 lysbilleder på fem dage, helt uden problemer.

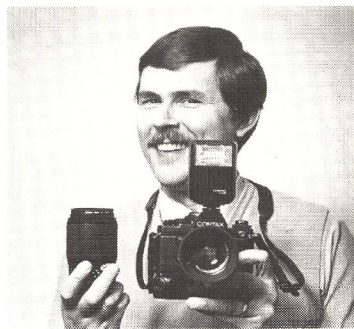
– Og (ja nu skal jeg snart holde op) så har jeg endnu ikke set en søger, der er så lysstærk. Men jeg

har heller ikke haft det store behov for at studere andre kameraer!

Fire måneder i norske fjelde
Geologistuderende Sten Bertelsen er en anden af de mange tilfredse ejere af Contax 139. Hans kamera ser ganske vist frygteligt ramponeret ud, og der er han ikke så glad for. Men efter at have fået luft for sin utilfredshed, så tilføjer han, at kameraet har været med på 2x2 måneders fjeldtur i Norge, hvor han har kravlet rundt med det – uden kamerataske!

Ellers har han kun småting at kri-

Bjarne Dandanell fra København ville gerne have et større udvalg i brugt Contax udstyr. Han er ellers fuldt ud tilfreds med sin Contax 139.

Zeiss' 70-210 mm zoom. Men han har da også noget at kritisere. Han var således lidt ked af, at han for nylig måtte bekoste en udskiftning af kameraets topstykke, men måtte erkende, at det var tabt 11/2 år før, og at det nok var årsagen til skaden. Denne reparation løb op i 900 kroner. Endelig kunne han godt tænke sig et større udvalg i brugt Contax udstyr.

God til fotos af damptog
Netop det 70-210 mm zoomobjek-

Testens Contax 137 kamera er leveret af Jan Niemann. Han bruger i dag den helt nye Contax 137 MA, som ses til venstre, men det lykkes at fremskaffe den gamle 137MD'er (til højre) til testmålingerne. Hans ekstra objektiver er en 24 mm/f:2,8 og en 70-210 mm/f:3,5.

Jan Niemann fra Nivå har anskaffet et af de helt dyre Zeiss objektiver, en 70-210 mm makrozoom til ca. 10.000 kroner. Den er stor og tung – og giver fremragende billedkvalitet.

ativ, som Bjarne Dandanell går og drømmer om, har testens »137-leverandør« allerede anskaffet. Han hedder Jan Niemann, og bor i Nivå, og har god grund til at være tilfreds med sin store »glasklump« – det viste FOTO & Smalfilms test.

– Jeg interesserer mig for gamle damplokomotiver, fortæller han, – og når man fotograferer dem i bevægelse, så er det en stor fordel at kunne få det rigtige billedudsnit ved at zoome. Fordelene ved netop denne zoom er god skarphed, konstant blænde og en virkelig effektiv makroindstilling. Og han ved, hvad han taler om, for han har arbejdet med ganske mange forskellige zoomobjektiver.

Geologistuderende Sten Bertelsen fra København havde sit Contax udstyr med på 2x2 måneders kravletur i de norske fjelde. Udstyret blev slemt ramponeret – men det fungerer stadig upåklageligt.

tisere: Blænden er vanskelig at se gennem søgeren i tussmørke. Matskiven kan ikke udskiftes (hvilket han heller ikke har haft brug for). Og så kostede det 736 kroner at få rettet en bule ud i hans 85 mm/f:1,4 objektiver, hvilket han fandt var dyrt. Endelig savner han en låsemekanisme på udløseren og mulighed for multieksposering.

Derudover er Sten Bertelsen fuld af lovord om Contax 139 kameraets funktion og objektivets kvalitet. – Kameraet er handy og lækkert at have i hånden. Væsentligt lækrere end den Nikon, som var alternativet, da jeg købte, slutter han.

Privat og erhverv

Den sidste Contax 139 ejer, som deltog i testmålingerne, er ejendomsrådgiver Bjarne Dandanell. Han udskiftede sin 18 år gamle Kodak Retinette, da han for 2 1/2 år siden skulle på en længere ferierejse rundt i USA, og i dag bruger han ikke alene sin Contax privat, men også erhvervsmæssigt. Det er således for at undgå styrtende linier, når han fotograferer de huse, han skal sælge, at han har anskaffet et dyrt Contax PC objektiver (pris ca. 8.000 kr.).

Bjarne Dandanells positive erfaringer har ført til planer om indkøb af ekstra tilbehør til 139'eren, bl.a.

Lukkertest Contax 139

Eksp. tal	Gustav Rasmussen	Sten Bertelsen	Bjarne Dandanell
1 sek.	excellent	excellent	excellent
1/2	excellent	excellent	excellent
1/4	excellent	excellent	excellent
1/8	excellent	excellent	excellent
1/16	excellent	excellent	excellent
1/32	excellent	excellent	excellent
1/64	excellent	excellent	excellent
1/128	÷ 10%	excellent	excellent
1/256	excellent	excellent	excellent
1/500	excellent	+ 10	excellent
1/1000	excellent	+ 30	+ 4, + 8, + 18

Lysmålerest

LV 9	0	+ 1/2	÷ 1/2
LV 15	+ 1/2	+ 1/3	÷ 1/2

Automatiktest

LV 9	÷ 0,2	+ 0,3	÷ 0,7
LV 15	÷ 0,4	+ 0,3	÷ 0,7

Gustav Rasmussens kamera havde en lille difference i afstandsindstillingen.

Eksp. tal	Contax 137MA	Contax RTS
4 sek.	–	excellent
2 sek.	–	excellent
1 sek.	excellent	excellent
1/2	excellent	excellent
1/4	excellent	excellent
1/8	excellent	excellent
1/16	excellent	excellent
1/32	excellent	excellent
1/64	excellent	excellent
1/128	excellent	excellent
1/256	excellent	excellent
1/500	+ 15,0, + 9	excellent
1/1000	+ 20,0, + 10	excellent
1/2000	–	excellent

Lysmålerest Contax 137MD

LV 9	÷ 1/2	0
LV 15	0	0

Automatiktest

LV 9	÷ 0,6	0
LV 15	÷ 0,2	0

Fakta om testmålingerne

Testmålingerne er foretaget i samarbejde mellem FOTO & Smalfilm og fotoværkstedet S.E. Svendsen i Glostrup. Følgende er kontrolleret: Lukkertid, lysmåler, afstandsindstilling, blitzkontakt, springblændemekanisme og blændeåbning.

Lukkertesten er foretaget på et elektronisk instrument, der måler eksponeringen tre forskellige steder i filmplanet samtidig. Lukkertiden er perfekt, hvis den ligger mellem plus 19 % og minus 16 % af den korrekte eksponeringstid – svarende til plus/minus 1/4 blænde.

Excellent i skemaet betyder, at den målte eksponeringstid har ligget indenfor plus/minus 1/8 blænde, svarende til plus/minus 8 %. Plus 40 % og minus 30 % svarer til plus/minus 1/2 blænde, mens plus 100 % og minus 50 % svarer til plus/minus 1/1 blænde.

To tal med bindestreg imellem, eksempelvis ÷ 4 - + 12 betyder, at lukkertiden ved den pågældende indstilling ikke er konstant, men svinger mellem minus 4 % og plus 12 % - svarende til ca. 1/4 blænde. Tre tal med kommaer imellem betyder, at eksponeringen ikke har været helt jævn over filmfladen. Hvis talrækken eksempelvis er ÷ 17, + 8, + 12 betyder det, at første del af billedet underbelyses med 17 %, mens midten overbelyses 8 % og sidste del overbelyses 12 %. I dette tilfælde er eksponeringsvariationen ca. 1/2 blænde.

Ved automatiske kameraer kontrolleres lysmåler/lukkertid/blænde-kombinationen ved to lysstyrker (LV 9 og LV 15). Måleresultatet udskrives som lysværdital + 0,2 betyder 1/5 blændes overbelysning, mens ÷ 1,0 betyder 1/1 blændes underbelysning. Ved denne test kontrolleres også forskellige objektivers indflydelse på resultatet, hvilket giver et mål for blændemekanisernes nøjagtighed.

Kontrollen af lysmåleren foregår i finjusteret lyskasse. Afstandsskalaen kontrolleres ved hjælp af en såkaldt kollimator.

Fa. S.E. Svendsen har kun ansvar for kontrolmålingerne, mens subjektive bedømmelser såsom lysstyrke i søger, spejlstjerner, betjeningskomfort og mekanisk kvalitet udelukkende skyldes FOTO & Smalfilm.

Det hele startede i september 1980, da Jan Niemann anskaffede den rent automatiske Yashica FR II (samme bajonet som Contax) med tilhørende normalobjektiv og Yashica 75-150 mm zoom. Tre måneder senere skiftede han til den manuel/automatiske Yashica FR I. Senere fandt han ud af, at zoomen ikke var randskarp, og forsøgte sig i stedet med en Osawa 28-80 mm. Den gav lystab i hjørnerne (vignet-

tering) og blev erstattet med en Tokina ATX 28-85 mm. Den blev han ganske godt tilfreds med.

Tilbud på Contax

Alligevel skiftede han til Contax 137 med indbygget filmmotor, da han fik et godt tilbud af sin fotohandler, og stille og roligt har han derefter udskiftet sine objektiver til Zeiss.

Det startede med, at han prøvede en Zeiss 25 mm/f:2,8 sidste

sommer. – Nej for satan, kan man tage så gode billeder, bare ved at skifte til et andet objektiv, udbrød han, da han fik billederne retur fra fremkaldelse.

Jan var i øvrigt en af de allerførste her i landet, som fik fingre i et eksemplar af den nye Contax 137 MA med både manuel og automatisk betjening. Det er derfor et helt nyt kamera, han fotograferer med i dag – og dét er der jo ikke megen idé i at langtidssteste. Takket være hans velvillige fotohandler lykkedes det imidlertid at låne hans gamle Contax MD til testmålingerne.

Positiv og negativ

Jan Niemanns vurdering af Contax er som det forstås yderst positiv. Eksempelvis finder han, at 137'eren med normalobjektiv er en handy kombination, ikke mindst p.g.a. vægten på omkring 1.100 gram inklusive handgrip og skulderstrop. Den indbyggede motor gør det muligt at følge motivet konstant. Og søgerbilledet er godt og tydeligt, selv for brillebærere.

Den negative kritik, han har af den gamle Contax 137 MD, er på sin vis allerede forældet. De pågældende mangler er nemlig alle rettet på den nye model, som også er blevet mere tystgående og hurtigere i filmfremtrækket.

Robust Contax RTS

Til langtidsmålingerne af Contax RTS stillede Ib Paasch Nielsen sit udstyr til rådighed. Ud over normalobjektiv og winder har han en 25 mm/f:2,8 og en 200 mm/f:3,5.

– Jeg har aldrig fortrudt, at jeg i 1977 skiftede til Contax RTS, og jeg har ikke tænkt mig at skifte mærke igen, skriver dekoratør Ib

Ib Paasch Nielsen, Rødding.

Paasch Nielsen fra Rødding. Som tilbehør til sit RTS kamera har han 25 mm vidvinkel, normalobjektiv, 200 mm tele og winder.

Udstyret bruger Ib Paasch dels privat, dels erhvervsmæssigt. Som fotoamatør tager han bl.a. mange portrætter. I forbindelse med de lokale vikingespil tager han presse-billeder, og det er i den forbindelse rart at have et driftsikkert kamera, for billederne kan ikke tages om. Endelig bruger han også kameraet i forbindelse med sit arbejde som dekoratør. Når han har lavet en ud-

stilling, der er noget særligt, fotograferer han den nemlig, sådan at nutidige og fremtidige kunder kan se, hvad han kan tilbyde.

Kun ét svigt

Af ovenstående fremgår, at Ib Paasch har brugt sit Contax udstyr til mange forskellige formål, og næsten i al slags vejr.

– Siden anskaffelsen i 1977 har RTS'eren kun svigtet mig én gang, skriver han, – og det var selvfølgelig. For et par år siden kobledede jeg nemlig flere blitz sammen og sluttede dem til blitzskoen, som kortslyttede. Ledningstilslutningen virkede dog stadig, så jeg sendte først kameraet til reparation sidste år i december, da udløseren svigtede – måske på grund af kortslytningen?

Reparationen dækkede et komplet eftersyn af kameraet og blev klaret for små 700 kroner. Reparationstiden var 10 dage, hvilket jeg finder fint lige op til jul.

Generel vurdering af

Contax RTS

Ib Paasch Niensens generelle vurdering af Contax RTS er: Godt, stabilt og velfungerende kamera. Winder arbejder godt med et lavt batteriforbrug. Objektiverne er skarptegnende. Kameraet har et lavt batteriforbrug – faktisk er batteriet kun udskiftet én gang siden anskaffelsen i 1977.

God service

Ib Paasch Niensens vurdering dækker læsernes generelle vurdering ganske godt. Der er således enighed om, at servicen på Contax er fin, og objektivernes kvalitet får også ros fra de fleste. Desuden er mange glade for Contax' flashautomatik med lysmåling på filmen.

Læsernes negative kritik er koncentreret om indre tekniske detaljer på kameraerne (f.eks. manglende batteriløs tid) og om helt generelle problemer. F.eks. kan lysdioderne i søgeren være vanskelige at se under kraftige lysforhold – hvilket naturligvis ikke bare gælder Contax, men for de fleste andre kameraer med LED-signaler. Og det faktum, at batterier mister pusten i kulde, har jo heller ikke noget specifikt at gøre med Contax – selv om det bestemt også kan være et problem for Contax ejere.

Præmier

Blandt deltagerne i Contax langtidsstesten er der trukket lod om tre bogpræmier. Peter Jensen, Ikast vandt bogen »Fotografi, Fotografering, Fotografi« af John Hedgecoe til 188 kroner. Leif Sørensen, Dragør og Finn Larsen, Lyngby vandt bogen »FOTOprofessionel« til 50 kroner.